

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

MZE-61654/2021-18134

mze000021959519

ÚTVAR: Odbor environmentální a ekologického
zemědělství
ČÍSLO ÚTVARU: 18130

SPISOVÁ ZN.: 15BVD1286/2021-18134
NAŠE ČJ.: MZE-61654/2021-18134

VYŘIZUJE: JUDr. Jana Traplová
TELEFON: 221812346
E-MAIL: Jana.Traplova@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

DATUM: 23. 11. 2021

Informace k novele zákona na ochranu zvířat provedené zákonem č. 364/2021 Sb. – invazní nepůvodní druhy

Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství, oddělení ochrany zvířat (dále jen „Ministerstvo zemědělství“), je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon na ochranu zvířat“), a také je podle tohoto zákona příslušným orgánem ochrany zvířat a projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat. V souladu s touto svojí funkcí vydalo Ministerstvo zemědělství tento informační materiál: „Informace k novele zákona na ochranu zvířat provedené zákonem č. 364/2021 Sb. – invazní nepůvodní druhy“.

A) Obecná informace k novele zákona na ochranu zvířat – invazní nepůvodní druhy

Dne 8. 10. 2021 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen **zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů**. Tento zákon je v gesci Ministerstva životního prostředí.

Součástí zákona č. 364/2021 Sb. je také novela zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, jedná se o část druhou. Novela zákona na ochranu zvířat obsahuje pouze 5 novelizačních bodů.

V rámci zákona na ochranu zvířat byly provedeny změny s cílem zajistit soulad tohoto zákona s požadavky upravenými v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Problematika invazních nepůvodních druhů má vliv také na oblast vydávání povolení pro chov druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (muntžak malý, mýval severní, nosál červený, psík mývalovitý).

Novela zákona na ochranu zvířat provedená zákonem č. 364/2021 Sb. nabude **účinnosti dne 1. 1. 2022**. Připomínáme, že ke dni 1. 1. 2022 nabývají účinnosti také další ustanovení novely zákona na ochranu zvířat provedené zákonem č. 501/2020 Sb.

Bližší informace k projednávání zákona č. 364/2021 Sb. lze nalézt na internetových stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR www.psp.cz, která tento návrh projednávala jako sněmovní tisk 731. Při vyhledávání je nutné zvolit 8. volební období. Senát Parlamentu ČR tento materiál projednával jako senátní tisk 115.

Přehled změn v zákoně na ochranu zvířat:

- § 5 odst. 2 písm. k) - Doplnuje se **nový důvod pro usmrcení zvířete**, a to **provádění opatření k regulaci nepůvodního druhu zvířete nebo opatření k odstranění, izolaci nebo regulaci invazního nepůvodního druhu zvířete**, který byl zařazen na unijní seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Evropskou unii stanovených podle jiného právního předpisu.
- § 14 odst. 4 - **Na provádění opatření k regulaci nepůvodního druhu zvířete a opatření k odstranění, izolaci nebo regulaci invazního nepůvodního druhu zvířete se nevztahuje ustanovení § 14 odst. 1 písm. f), j), k) a l) a zákaz odchyty pomocí sítí a smyček.**
Ustanovení § 14 odst. 1 písm. f), j), k) a l) zákona na ochranu zvířat uvádí:
„Je zakázáno odchyťovat nebo usmrcovat volně žijící zvíře
f) pomocí elektrického proudu, nejde-li o výkon práva upravený zvláštními právními předpisy,
j) pomocí zvuku magnetofonu nebo podobného zařízení, mimo zařízení používaných v souladu se zvláštními právními předpisy,
k) pomocí zrcadla nebo jiného oslňujícího zařízení,
l) pomocí zdroje umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terčů.“
- § 4 odst. 1 písm. f), § 27 odst. 1 písm. j), § 27a odst. 1 písm. h), § 27a odst. 20 – jedná se o legislativně technické změny.

B) Znění novely zákona na ochranu zvířat – invazní nepůvodní druhy

Ze zákona č. 364/2021 Sb. citujeme:

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona na ochranu zvířat proti týrání

Čl. III

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona č. 193/1994 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 30/1998 Sb., zákona č. 77/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 77/2006 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 308/2011 Sb., zákona č. 359/2012 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 255/2017 Sb., zákona č. 302/2017 Sb. a zákona č. 501/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písm. f) se číslo „8“ nahrazuje číslem „9“.

2. V § 5 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno k), které včetně poznámky pod čarou č. 36 zní:

„k) provádění opatření k regulaci nepůvodního druhu zvířete nebo opatření k odstranění, izolaci nebo regulaci invazního nepůvodního druhu zvířete, který byl zařazen na unijní seznam

invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Evropskou unii³⁶⁾ stanovených podle jiného právního předpisu^{4c)}.

³⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů.“

3. V § 14 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Ustanovení odstavce 1 písm. f), j), k) a l) a zákaz odchyty pomocí sítí a smyček se nevztahuje na provádění opatření k regulaci nepůvodního druhu zvířete a opatření k odstranění, izolaci nebo regulaci invazního nepůvodního druhu zvířete, který byl zařazen na unijní seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Evropskou unii²⁴⁾ stanovených podle jiného právního předpisu^{4c)}, pokud je přitom zabezpečeno, že účinek opatření se bude vztahovat cíleně na stanovený druh zvířete a nezpůsobí utrpení jiným zvířatům.“

Dosavadní odstavce 4 až 9 se označují jako odstavce 5 až 10.

4. V § 27 odst. 1 písm. j) a v § 27a odst. 1 písm. h) se číslo „7“ nahrazuje číslem „8“.

5. V § 27a odst. 20 se číslo „14“ nahrazuje číslem „15“.

Poznámka Ministerstva zemědělství: V § 14a odst. 4 má být místo poznámky pod čarou č. 24 správně uvedena poznámka pod čarou č. 36.

ČÁST DEVÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. X

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022, s výjimkou ustanovení čl. VI bodů 5, 6, 12, 13, 20, 24, 26, 27 a 29 a části osmé, která nabývají účinnosti dnem 28. listopadu 2021, a s výjimkou ustanovení čl. I bodů 22, 35, 43, 50 a 55, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2025.

C) Důvodová zpráva k novele zákona na ochranu zvířat – invazní nepůvodní druhy

Citace odůvodnění k bodům 1 až 4 z důvodové zprávy k zákonu, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů (sněmovní tisk 731):

„K části druhé – Změna zákona na ochranu zvířat proti týrání

V rámci zákona na ochranu zvířat proti týrání jsou navrženy změny nezbytné k zajištění souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 s právní úpravou v oblasti ochrany zvířat, zejména ve vztahu k provádění praktických opatření, tedy opatření k odstranění či izolaci včasně zjištěného invazního nepůvodního druhu nebo opatření k regulaci značně rozšířeného druhu.

K bodům 1 a 4 [§ 4 odst. 1 písm. f), § 27 odst. 1 písm. i) a § 27a odst. 1 písm. g)]

Legislativně-technické úpravy odkazů navazující na doplnění § 14 o nový odstavec podle bodu 3 novely.

Poznámka Ministerstva zemědělství: Ve schváleném znění novely zákona se nejedná o § 27 odst. 1 písm. i) a § 27a odst. 1 písm. g), ale jedná se o § 27 odst. 1 písm. j) a § 27a odst. 1 písm. h).

K bodu 2 [§ 5 odst. 2 písm. k)]

V § 5 odst. 2 se doplňuje nové písmeno k), kterým je prováděním opatření k regulaci, odstranění či izolaci invazního nepůvodního druhu zařazeného na unijní seznam zahrnuoto mezi důvody pro usmrcení zvířete. Přestože již v současnosti zákon na ochranu zvířat proti týrání uvádí mezi důvody pro usmrcení zvířete regulaci populace (písm. g), resp. depopulaci (písm. j), je z hlediska právní jistoty vhodné opatření týkající se invazních nepůvodních druhů uvést samostatně. Z praktického hlediska je přitom zřejmé, že v některých případech bude muset usmrcení jedinců invazních nepůvodních druhů být součástí opatření k regulaci (jako je tomu již dnes v případě např. nutrie říční nebo mývala severního a dalších druhů). V případě nově (včasně) zjištěného výskytu je trvalé odstranění takového výskytu cílem nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014. Podle čl. 17 odst. 2 a čl. 18 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 nicméně samozřejmě platí podmínka, že při provádění opatření musí být zvířata ušetřena jakékoli zbytečné bolesti, úzkosti a utrpení. To by mělo být zajištěno i návaznosti na další ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání.

K bodu 3 (§ 14 odst. 4)

V § 14 se nově doplňuje odstavec 4, kterým se upravuje použití některých metod odchytu či usmrcování zvířat při provádění opatření k odstranění, izolaci nebo regulaci invazního nepůvodního druhu, které navazuje na předchozí ustanovení odstavců 2 a 3 (které se týkají lovu ryb při výkonu práva rybářství a úpravy stavu zvěře podle zákona o myslivosti) tak, aby bylo možné postupovat obdobně i v případě invazních nepůvodních druhů (které nejsou zvěří nebo pokud půjde např. o odchyt vodních organismů mimo rybářské revíry či rybníky, tedy mimo působnost zákona o rybářství).

Citace odůvodnění k bodu 5 z pozměňovacího návrhu k zákonu, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů (ke sněmovnímu tisku 731)

Jedná se o legislativně-technickou opravu odkazu. Odstavec 14 není členěn na písmena. Správně má být odkazováno na odstavec 15.

D) RIA – Hodnocení dopadů regulace – invazní nepůvodní druhy

Citace z materiálu „Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací právních předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů“, který je k dispozici na internetových stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (citace z RIA obsahuje pouze části, které se týkají realizované varianty řešení):

Strana 56 a následující výše uvedeného materiálu:

Invazní druhy na unijním seznamu je (dle čl. 7 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014) mj. **zakázáno držet, chovat nebo pěstovat, uvádět na trh** (a to ve všech členských zemích EU),

přepravovat, nechat rozmnožovat nebo jinak využívat. To se týká obchodníků, distributorů, ale i chovatelů a pěstitelů těchto druhů zvířat a rostlin, případně dalších subjektů využívající dané druhy k jiným účelům, jako je výzkum atp. Bez přijetí adaptační právní úpravy nelze vydat povolení k využívání invazního nepůvodního druhu podle čl. 8 a 9 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014.

Postupovat lze pouze v rozsahu přechodných opatření dle čl. 31 a 32 nařízení, která stanoví, že pokud dojde k zařazení daného druhu na unijní seznam, mohou si chovatelé v nekomerčních (zájmových) chovech ponechat držené jedince živočichů do konce jejich přirozeného života pokud bude zamezeno jejich úniku do přírody a dalšímu rozmnožování. Komerční subjekty mohou po dobu jednoho roku prodat nebo předat živého jedince nekomerčním chovatelům, kteří musí zajistit výše uvedené podmínky a celkově musí komerční subjekty vyčerpat své zásoby nejdéle do 2 let po zařazení daných druhů na unijní seznam.

Přijetí nařízení, resp. unijního seznamu se s ohledem na zařazené druhy dotklo zejména zahrádkářských a zvířecích hobby obchodů, které mohly mít některé druhy ve své nabídce. Tento dopad není hodnocen jako významný - prodejci (zejména e-shopy) poměrně rychle na změnu zareagovali a druhy z unijního seznamu neprodávají, upozorňují na jejich zákaz prodeje a nahrazují je jinými (např. želva nádherná se nahrazuje želvou střechovitou, u níž je v Evropě nižší riziko šíření v případě úniku).

Pokud jde o dosavadní národní právní úpravu, je v současnosti v ZOPK upraveno pouze povolování záměrného rozšiřování nepůvodního druhu do krajiny. Postup pro povolení využívání invazních nepůvodních druhů zařazených na unijní seznam (na něž se vztahují zákazy dle čl. 7 odst. 1 nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014) není stanoven a jednice těchto druhů tak lze nyní držet pouze v režimu přechodných opatření dle nařízení - viz výše).

Podmínky chovu zvířat upravuje zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a prováděcí právní předpisy. Dle současného znění tohoto zákona KVS vydává povolení pro chov druhů zvířat vyžadující zvláštní péči. Do těchto druhů zvířat spadají i 4 invazní druhy na unijním seznamu. Počet soukromých chovů, ve kterých jsou chovány druhy zvířat vyžadující zvláštní péči, které jsou zároveň invazními druhy na unijním seznamu (muntžak malý, mýval severní, nosál červený, psík mývalovitý), činí v ČR celkem 48. Pro tyto chovy je vydáno povolení k chovu pro celkem 127 kusů zvířat výše zmíněných druhů (údaj k 31. 12. 2017). Jedná se o maximální počet zvířat, která mohou být chována, tzn. povolený limit nemusí být reálně naplněn a v chovech může být aktuálně menší počet zvířat.

Povolení k chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči se vydává na 3 roky a může být na písemnou žádost prodlouženo. Doba vydání vždy závisí na konkrétním případě chovu. Zájemce o chov druhu zvířete vyžadující zvláštní péči, si musí nejdříve podat písemnou žádost o povolení, poté místně příslušná KVS provede kontrolu na místě chovu, při které posoudí podmínky chovu a pro jaký maximální počet zvířat je zařízení určeno a poté povolení udělí, případně navrhne nějakou úpravu zařízení pro chov. Povolení k chovu se vydává formou rozhodnutí.

Administrativní zátěž na straně KVS související s vydáním 1 povolení pro chov druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči je na základě konzultací se státní veterinární správou odhadována na cca 8 hod. V časovém odhadu je zahrnuto zaevidování žádosti, prostudování materiálů, doporučení a stanoviska Ústřední komise pro ochranu zvířat, kontrola na místě chovu, následná evidence a samotná administrace vydání rozhodnutí. Náklady na jedno povolení pro chov druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči byly vyčísleny na 2 880 Kč. Pokud vyjdeme z údajů, že v současnosti je vydáno povolení pro 48 soukromých chovů a toto povolení má platnost 3 roky, poté předpokládáme, že ročně je vydáno zhruba 16 povolení. Celková roční administrativní zátěž KVS v souvislosti s vydáváním povolení pro chov druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči je tedy odhadována přibližně na 46 000 Kč.

Strana 61 výše uvedeného materiálu:

Krajská veterinární správa (KVS)

S ohledem na zákaz chovu invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu nebude KVS vydávat povolení pro chov těchto druhů zvířat vyžadující zvláštní péči (podle § 13 odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb.), čímž dojde ke snížení administrativní zátěže. Celkový pokles administrativní zátěže KVS v souvislosti s vydáváním povolení pro chov druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči je tedy odhadován přibližně na 46 000 Kč/rok (viz Druhá část RIA - zákon č. 246/1992 Sb.).

KVS bude naopak vydávat závazné stanovisko pro povolení k využívání invazního nepůvodního druhu živočicha na unijním seznamu a dále může provádět průběžné kontroly v zařízení, v němž jsou s povolením využívány invazní druhy živočichů na unijním seznamu. Pracnost vydání tohoto stanoviska je zhruba 2 dny a počet vydávaných výjimek se odhaduje cca do 10 případů/rok. Navýšení administrativní zátěže je tedy odhadováno na 160 hod/rok, tzn. 65 120 Kč/rok.

KVS bude provádět kontrolu dodržování opatření proti záměrnému zavlékání invazních druhů živočichů na unijním seznamu vymezenou v čl. 15 odst. 2 a 3 nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014 (dle § 13d odst. 6). Výsledky kontrol předávají do informačního systému. Odhaduje se, že na zajištění této kompetence dojde k navýšení pracnosti o cca 648 hod/rok, tzn. k navýšení administrativní zátěže celkem o 264 tis. Kč/rok.

Pozn. Jedná se o výpočet dílčí administrativní zátěže KVS. Celková administrativní zátěž KVS je shrnuta a vyčíslena v kapitole 5. Celkové shrnutí nových kompetencí orgánů státní a veřejné správy a územních samosprávních celků vyplývajících z návrhu zákona.

Strana 114 a následující výše uvedeného materiálu:

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

I. Způsoby odstranění či regulace invazních nepůvodních druhů živočichů

1.1 Důvod předložení a cíl

1.1.1 Definice problému

V souvislosti s nařízením EP a Rady (EU) č. 1143/2014 i návrhem adaptační úpravy zákona, kterým se mění zákon č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny je potřeba stanovit oprávnění a upravit způsoby odstranění či regulace invazních nepůvodních druhů zvířat.

1.1.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Současná právní úprava v rámci zákona na ochranu zvířat proti týrání neobsahuje přímou vazbu (pojmově, procesně) na invazní nepůvodní druhy zvířat a opatření k jejich odstranění, izolaci či regulaci ve smyslu nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014.

1.1.3 Identifikace dotčených subjektů

- Subjekty podílející se na zajištění opatření k odstranění, izolaci či regulaci nepůvodních a invazních nepůvodních druhů zvířat na unijním seznamu

1.1.4 Popis cílového stavu

Cílem návrhu je stanovit za jakých podmínek a jakými způsoby se mohou provádět opatření k odstranění či regulaci nepůvodních a invazních nepůvodních druhů zvířat na unijním seznamu, aby byla zároveň zachována humánnost celého procesu případného usmrcování v souladu s obecnými požadavky nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014.

1.2 Varianta řešení

V rámci zákona na ochranu zvířat proti týrání jsou navrženy změny nezbytné k zajištění souladu s požadavky nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014 s právní úpravou v oblasti ochrany zvířat, zejména ve vztahu k provádění praktických opatření, tedy opatření k odstranění či izolaci včas zjištěného invazního nepůvodního druhu zvířete nebo opatření k regulaci značně rozšířeného druhu.

1.3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

Novela zákona zavádí, resp. doplňuje mezi důvody pro usmrcení zvířete také důvod (nezbytných) opatření k omezení šíření invazních nepůvodních druhů, a dále stanovuje vhodné zásahy, kterými může být regulace zvířat provedena.

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

Zákonem na ochranu zvířat proti týrání je dále přímo upraven postup v případě utracení zvířete, které je oprávněn provádět veterinární lékař nebo zletilá osoba pod jeho dohledem a samostatný postup platí také ve vztahu k provádění projektů pokusu. Okruh uvedených osob (veterinární lékař v případě utracení a ostatní v případě dalších způsobů odchyty a usmrcování v souladu se zákonem a zvl. předpisy) tak dává předpoklad zachování humánnosti celého procesu provádění opatření k odstranění či regulaci nepůvodních a invazních druhů zvířat.

Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje)

Bez dopadů.

Dopady na životní prostředí

Odchycení a odstranění jedinců invazních nepůvodních druhů zvířat z volné přírody prováděné jako opatření k odstranění či regulaci těchto druhů bude mít pozitivní dopad v podobě snížení závažných nepříznivých vlivů na přírodní stanoviště a původní druhy, narušení původních ekosystémů, jejich funkčnosti a biologické diverzity. Opatření k omezení nepříznivých účinků invazního druhu bude znamenat účinnější ochranu dosavadních společenstev a cenných biotopů. Na základě podmínek stanovených zákonem na ochranu zvířat proti týrání bude zároveň zajištěna humánnost provádění nezbytných opatření.

II. Povolení k chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (§ 13 odst. 5)

2.1 Popis cílového stavu

Soulad tohoto zákona se zákonem č. 114/1992 Sb. a s nařízením EP a rady (EU) č. 1143/2014 v souvislosti se zákazem chovu druhů zvířat na unijním seznamu.

2.2 Identifikace dotčených subjektů

- Krajská veterinární správa (KVS)

2.3 Varianta řešení

KVS vydává povolení k chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, avšak nebude již nadále vydávat povolení pro druhy živočichů, kteří jsou zařazeni na unijním seznamu.

2.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Krajská veterinární správa

S ohledem na zákaz chovu invazních druhů na unijním seznamu nebude KVS vydávat povolení pro chov těchto druhů zvířat vyžadující zvláštní péči (podle § 13 odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb.), čímž dojde ke snížení administrativní zátěže. Celkový pokles administrativní zátěže KVS v souvislosti s vydáváním povolení pro chov druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči je tedy odhadován přibližně na 46 000 Kč/rok.“

Ing. Petr Jílek
ředitel odboru

Otisk úředního razítka